

نقل قول

سیدمر تضي آوينی تنها بود و غريب

مهر: نصرالله قادری، نویسنده، پژوهشگر، مدرس و کارگردان تئاتر درباره هنر انقلاب و ویژگی‌های هنری شهید آوینی گفت: در ایران اکثر آثاری که به نام انقلاب و انقلاب اسلامی ساخته و تولید شده شعاری و تاریخ‌مصر‌فادار است. هنر انقلاب در ذات خود هنری زایشی است نه سفارشی، البته هنر سفارشی در ذات خود نیز امر بدی نیست، به شرط اینکه دیدگاه هنرمند در اثر سفارش گرفته شده وجود داشته باشد، نه اینکه فقط به خاطر پول، کار و حرفی را که به آن اعتقادی ندارد انجام دهد و بزند. سیدمر تضي به دلیل اینکه هنرمند بود، تنها بود و غریب و دائم متهم. سیدمر تضي نظری هنر انقلابی را خوانده بود و می‌شناخت. یکی از ریشه‌های هنر انقلاب اسلامی در حماسه عاشورا است ولی متأسفانه شعور امام حسین (ع) در هنر ما وجود ندارد. ریشه هنر سیدمر تضي آوینی در حماسه عاشورا بود. معضلات مختلفی برای هنر انقلاب اسلامی ایجاد کردند. اولین مانع در هنر انقلاب اسلامی میزبانی بود که اجازه خطاکردن به هنرمند را نمی‌داد، در حالی که هنرمند باید مجاز باشد تا خطا کند. دوم خطوط قرمز برای هنرمند تعیین کردند. سومین مورد این بود که هنر انقلابی باید بسیار سطحی باشد تا همه مردم آن را بفهمند. انقلاب اسلامی ماهیت دینی دارد نه مذهبی زیرا با ماهیت مذهبی آن را فقط مختص مذهب شیعه می‌کنیم در حالی که در راه انقلاب اسلامی افراد از مذاهب مختلف از جان خود گذشتند و ایثار کردند.

بازار نشر ایران

انبوهی از تولیدات بی‌محتوادار د

ایبنا: امیر یوسفی، مترجم کتاب «در جست‌وجوی زندگی خوب، هنر تربیت و پرورش برای زمانه عصرت» در مورد نشر کتابهای روان‌شناسی بیان کرد: در حوزه آثار مربوط به خوب‌یستن، با حجم زیادی از مکتوبات سطحی‌اندیشانه و ساده‌سازانه مواجهیم، البته زردنویسی و سطحی‌اندیشی، اختصاصی به این حوزه خاص ندارد و در تمام شاخه‌های تولید فرهنگی جاری است. به همان ترتیب که مثلاً صنعت و بازار غذا در تستیر غذاهای فست‌فودی و چه بسا کم‌ارزش است، در صنعت و بازار فکر و فرهنگ نیز انبوهی از تولیدات رقیق، ضعیف و حتی پر ضرر وجود دارد که مخاطب را بر یافته رنگ و طعم خود می‌کنند، بی‌آنکه الزاماً ارزش محتوایی و معرفتی داشته باشند. تشخیص این دو دسته آثار، کاری سهل و متعین است، هم ساده و هم دشوار است. به گمان من، تشخیص کتاب‌های اصیل از سطحی، هم به نحو سهودی امکانپذیر است و هم به نحو تحقیقاتی. هر مخاطبی در مواجهه با یک اثر مکتوب، در یافتنی شهودی از میزان اصالت و استواری آن دارد. این سنجش، هر چند به طور کامل قابل اتکا نیست اما نمی‌توان کاملاً از آن چشم‌پوشی کرد. به آثاری که با فرمول‌ها یا توصیه‌های زودبازده و هنجاری، می‌کوشند الگوی زندگی را متحول کنند، باید به دیده سوءنظر نظر کرد. خوب‌یستن، امری فرایندی، زمانمند و تدریجی است و هر گونه دستورالعمل کوتاهمدت که مدعی دگرگونی و بهبود سبک زندگی باشد، توصیه‌ای مشکوک است. چنین آثاری با گشاده‌دستی تمام، از عنصر تمثیل و شیریسازی استفاده می‌کنند و با رجاج خام به مصادیق موفق، زندگی خوب را هدفی آسان و خالی از تمرین، مهارست و مجاهدت معرفی می‌کنند.

هنر بازیگری

یک شبه به دست نمی‌آید

سینما پرس: تورج فرامرزیان، بازیگر سابقه سینما و تلویزیون به مسئله افول نقش آفرینی بازیگران پرداخت و در این خصوص تصریح کرد: درست مثل ورزش‌هایی که پایه‌اش دویدن است، بازیگری هم باید از تئاتر شروع شود، البته این هم بستگی به فرد دارد. اکثر بازیگران قدیمی از تئاتر شروع کردند و در آن آموزش دیدند. هنر بازیگری چیزی نیست که یک شبه به دست بیاید، یک طرف قضیه آموزش و تجربه است. بسیاری از بازیگرانی که در گذشته کار کرده‌اند، این مسیر را طی کرده‌اند، در حالی که امروزه جوانانی داریم که استعداد خوبی دارند، اما بسیاری از آنها از نظر بیان، بدن و آموزش‌های ابتدایی به‌اندازه کافی تمرین نکرده‌اند. بازیگری علاوه بر هنر، فن و صنعت هم است. در سینما، وقتی یک صحنه درست از آب در نمی‌آید، باید تکرار شود، این فرایند تجربه و زمان می‌برد. یکی دیگر از دلایل این مشکلات، کارگردان‌ها هستند که باید بازیگرشناسی داشته باشند و بدانند چطور از بازیگران شان بهترین بازی را بگیرند. اگر این عوامل باهم دست به دست هم ندهند، نتیجه چیزی جز کارهای ضعیف نخواهد بود. خیلی از کارگردان‌ها وقتی وارد عرصه می‌شوند، دربست در اختیار تهیه‌کنندگان و سررمایه‌گذاران قرار می‌گیرند. در این شرایط، اختیار کمتری دارند و این مسئله به بازیگران هم سرایت می‌کند و طبعاتی نظیر ورود نابازیگران و مسائلی از این دست را به دنبال خواهد داشت و تمام این مسائل دست به دست هم می‌دهند و به طور کلی به سینمای ما آسیب می‌زنند. کارهایی که نتیجه این مشکلات هستند، جای تأسف دارند.

پیرمرد جواب داد: من هم باید ترک کنم. من هر روز فقط دو نخ سیگار می‌کشم، برای همین نباید زیاد سخت باشد، اما می‌دانی، رفتن به مغازه برای سیگار خریدن و آمدن به اینجا برای سیگار کشیدن، خودش کمک می‌کند وقت بگذرد. من را به تحرک و امی دارد و نمی‌گذارم زیاد فکر کنم.
گفتم: یعنی می‌گویید برای سلامتی‌تان سیگار می‌کشید.
پیرمرد با ناگهی جدی گفت: دقیقاً...

هاروکی موراگامی
کجا ممکن است پیدایش کنم

پس از چندین اقتباس تلویزیونی و سینمایی، این بار «نتفلیکس» سراغ اثر معروف «جین آستین» رفت

«غرور و تعصب»

رمانی که همیشه برای اقتباس تر و تازه است

نمای نزدیک
close ups

شده از کتاب، بر سر زبان‌ها افتاد. این فیلم به کارگردانی «جورایت» فضایی شاعرانه و رمانتیک دارد و تصویرپردازی‌اش بسیار چشم‌نواز است. کیرا نایتلی برای این نقش نامزد جایزه اسکار شد. این نسخه تا حدودی فضایی مدرن‌تری نسبت به نسخه‌های قبلی داشت و صحنه‌های بصری آن بار احساسی داستان را تقویت می‌کند. جورایت با تأکید بر جوانی، زندگی و واقع‌گرایی در این اثر، توانسته است فیلمی بسازد که نه تنها وفادار به روح کتاب است، بلکه تازگی و جذابیت خاصی را در خود دارد.

وجه تمایزهای ۱۲ اثر اقتباسی
غیر از دو مورد اخیر، چند اقتباس دیگر از «غرور و تعصب» انجام گرفت ولی این مینی‌سریال و فیلم سینمایی بیش از هر اثر دیگری در ذهن علاقه‌مندان به کتاب و سینما دوستان مانده است. این دو روایت سینمایی گرچه از یک منبع مشترک الهام گرفته‌اند، اما در نگاه ساختار، فضاسازی و شخصیت‌پردازی تفاوت‌هایی اساسی با یکدیگر دارند. اقتباس سال ۱۹۹۵، با ساختار شش‌قسمتی و زمان کافی برای پرداخت جزئیات، به‌طور

نمای نزدیک
close ups

یادآوری خاطرات تلخ گذشته اغلب کار معقولی نیست. این خاطرات مثل مین‌های خنثی‌نشده‌ای هستند که در میدان وسیعی دفن شده‌اند؛ میدانی که دور تا دور آن سیم خاردار کشیده شده‌است. با این حال هر لحظه ممکن است از سر بدشناسی و بی‌احتیاطی محض کسی برود آن طرف سیم‌ها و یکی از آنها منفجر شود و زندگی را- که خیلی هم چیز معرکه‌ای نیست- حداقل برای مدتی، از آنچه هست تحمل‌ناپذیرتر کند.

مصطفی مستور
بهترین شکل ممکن

سینمای مستند

چند پیشنهاد جذاب برای تماشای آنلاین مستند

کارنامه ملاقلی‌پور، آسیب به کاسپین و تصویر خاندان سلطنتی بریتانیا

■ **محمد حیدری‌پور**

این روزها که بازار تماشای آنلاین فیلم و سریال گرم است، تماشای مستندهایی با حال و هوای متفاوت و موضوع‌های جذاب می‌تواند برای افرادی که از دیدن فیلم‌های داستانی یکنواخت یا سریال‌های شبکه نمایش خانگی خسته شده‌اند، سرشار از طعم نو و تجربه‌ای ویژه باشد.

همچون رودی خروشان

مستند «همچون در یک آینه» ساخته مجید برزگر، فیلمساز و تهیه‌کننده شناخته‌شده سینما بر اساس مصاحبه و گفت‌وگو و تصاویری از پشت صحنه شکل گرفته است. سوزه فیلم برزگر، رسول ملاقلی‌پور است؛ یکی از مهم‌ترین چهره‌های سینمای پس از انقلاب که خیلی زود از میان ما رفت و تجربه‌های درخشانش در سینما ناتمام ماند. «همچون در یک آینه» پس از درگذشت ناگهانی ملاقلی‌پور ساخته شده است. برزگر در این فیلم با همکاران و دوستان این فیلمساز صحبت کرده و کوشیده است وجوه مختلف کارنامه این سینماگر را ثبت کند. با توجه به اسناد فراوان و

عکس‌های پرشماری که از ملاقلی‌پور وجود دارد، «همچون در یک آینه» اطلاعات تازه و دست‌اولی به بیننده‌اش می‌دهد؛ یک مستند ۴۰ دقیقه‌ای که بدون توجه به دنیای چند بعدی و غریزه‌ناپ فیلمسازی رسول ملاقلی‌پور و فیلم‌های درخشانش، همه چیز را به تعریف خاطرات تقلیل داده است. آنها که سینمای ملاقلی‌پور را خوب می‌شناسند، دریافت جدیدی از او در این مستند ندارند، کاملاً روشن است که برزگر، شناخت کاملی از سینمای ملاقلی‌پور نداشته و نمی‌توانسته است تحلیل جدی از روح عصیانگر و تجربه‌های درخشان او داشته باشد، با این حال در سرزمینی که گذشته و تجربه‌های نسل قبل بی‌اعتبار است، «همچون در یک آینه» به عنوان یک سند کوچک تصویری از یکی از مهم‌ترین سینماگران ایرانی قابل توجه است. ارزش و اعتبار سینمای ملاقلی‌پور در این است که هیچ فیلمسازی نتوانست مانند او فیلم بسازد و «سفر به جزایه»، «تجارت یافتگان»، «مزرعه پدری» و «هیوا» در سینمای ایران تکرار نشدنی و بی‌مانند هستند.

ایران، کاسپین و محیط زیست

مستند «بر کرانه‌های کاسپین» ساخته پیمان مظاهری‌پور از آن دست مستندهایی است که تماشایش دوستداران ایران را دل‌آزده می‌کند. فیلم، روایتی است از تاریخ دریای خزر، اقوامی که در آن زندگی کرده‌اند، رویکردهای تجاری، اقتصادی و سیاسی مؤثر بر شکل‌گیری آن و مشکلات محیط‌زیستی فراوان. «بر کرانه‌های کاسپین» دوپیرگی شاخص دارد که آن را به مستندی تماشایی تبدیل کرده است؛ پژوهشی عمیق، جدی، چندوجهی و گفتارمتنی پالوده و خوشخوان و خواش‌دلنشین مهرداد اسکویی.

در «بر کرانه‌های کاسپین» می‌توان تأثیر پژوهش و رویکرد را در یک مستند دید. فیلم به واسطه ورود به حوزه‌های مختلف بحران، تأثیرگذار از کار درآمده، محتاط و دست به عصا نیست. از سیاست‌ها انتقاد می‌کند، نقش مدیران را به نمایش می‌گذارد، نگاهی منطقه‌ای دارد و کشورهای حاشیه دریای کاسپین را زیر نظر گرفته و تأثیر آنها در نابودی محیط‌زیست را به تصویر می‌کشد. مظاهری‌پور، تهیه‌کننده و کارگردان مستند سوزه‌ارزش را اینگونه توضیح می‌دهد: «بر کرانه‌های کاسپین» درباره آلودگی‌های زیست‌محیطی دریای کاسپین و عواقب ناشی از آن است، به همین بهانه تاریخچه‌ای هم از این دریا و به کار بردن لغت دریا برای این دریاچه در فیلم گفته می‌شود. همچنین به شیوه تقسیم‌بندی‌هایی که با سرزمین روسیه و سپس پنج کشور دیگر داشته است، می‌پردازیم. مباحث اقتصادی، محیط‌زیستی، آلودگی و تبدیل این دریا به یک مجموعه آلوده عظیم که می‌تواند کل کشور را از نظر طبیعی، اقتصادی و توریستی تهدید کند، در این مستند روایت می‌شود.

تماشای «بر کرانه‌های کاسپین» نه تنها برای مدیران و مسئولان که برای هر ایرانی ضروری است، شاید هر کس به سهم خود مقال جریان نابودی محیط‌زیست ایران و به ویژه دریای کاسپین بایستد که در غیر این صورت آینده، وحشت‌زاست.

یک رابطه عاشقانه با طعم بریتانیایی

سریال مستند «هری و مگان» به خواسته این زوج مشهور ساخته شده و به گفته خود آنها قرار است، برخلاف تصویر رسانه‌های غربی و واقعیت زندگی حنچالی این زوج را به تصویر بکشد. «هری و مگان» به هدفش می‌رسد، یک سریال جذاب و تماشایی که ماجرای آشنایی شاهزاده هری و مگان مرکل بازیگر آمریکایی را به شکل پرفراز و فرود و تأثیرگذار روایت می‌کند و می‌کوشد زندگی در

سایه سیاست را نقد کند.

نقطه تمرکز سریال، مثل اغلب آثاری که از خانواده سلطنتی در انگلستان یاد می‌کند، اشاره به محبوبیت دایاناست. این مستند تلاش می‌کند با یادآوری خاطرات هری از مادرش، او را انسان دوست و فراری از آداب تجملی کاخ بداند. مگان هم مانند دایان در محیط کاخ غریبه است، نقطه تفاوت اینکه مگان خیلی زود، حساب خودش را از کاخ و سلطنت و آداب دست و پاگیرش جدا کرده و به عنوان یک زن رنگین‌پوست، علیه اشرافیت شورش می‌کند. «هری و مگان» برای تماشاگر باهوش، اشاره و عناصر قابل تحلیلی دارد. خانواده سلطنتی در بریتانیا می‌کوشد با ایجاد محبوبیت و خبرسازی، خود را به مردم نزدیک کند و همچنان خود را عامل اتحاد و یکپارچگی بریتانیا بداند. صاحبان قدرت در بریتانیا، مجبورند به این نمایش تن دهند و دست‌کم در ظاهر، تصویری مردمی از خود به جای بگذارند. این تصویری است که رسانه‌های بریتانیا با خشم فراوان با این مستند بر خورد کردند و آن را توهین به میراث ملکه الیزابت خواندند. دیلی میل انتقاد شدیدی از این زوج سلطنتی کرده و با استناد به منتقدانی که این زوج را به «سرنگونی سلطنت» متهم کرده‌اند، این مستند را توهین به میراث ملکه توصیف کرده است.

یادآوری خاطرات تلخ گذشته اغلب کار معقولی نیست. این خاطرات مثل مین‌های خنثی‌نشده‌ای هستند که در میدان وسیعی دفن شده‌اند؛ میدانی که دور تا دور آن سیم خاردار کشیده شده‌است. با این حال هر لحظه ممکن است از سر بدشناسی و بی‌احتیاطی محض کسی برود آن طرف سیم‌ها و یکی از آنها منفجر شود و زندگی را- که خیلی هم چیز معرکه‌ای نیست- حداقل برای مدتی، از آنچه هست تحمل‌ناپذیرتر کند.